

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ พระนครศรีอยุธยา
เขต 1 และเขต 2 มีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน
มาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษาและมาตรฐานด้านครู จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรอบแรก ปีการศึกษา 2547 จำนวน 148 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่เป็นประชากร ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้
สูตร ของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (ยูทพวงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 79) ที่ระดับความคลาด
เคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 โรงเรียน

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ในที่นี้ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรข้างต้น จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 โรงเรียน
ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) (บุญเรือง ขจรศิลป์.

2543 : 49-50) โดยเขียนชื่อโรงเรียนที่เป็นประชากรทั้งหมดในฉลากแล้วจับฉลากชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครั้งละ 1 โรงเรียน บันทึกลงชื่อในตารางกลุ่มตัวอย่างจนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ คือ แบบสอบถามและแบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอกได้แก่

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนานำหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. ด้านการนิเทศการศึกษา

สำหรับการสร้างแบบสอบถามใช้เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic rubric) โดยกำหนดเป็นคะแนน 3 ระดับ เรียงจากการปฏิบัติมากไปจนถึงน้อย ดังนี้

| | | |
|---------|---------|---|
| ระดับ 3 | หมายถึง | ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก |
| ระดับ 2 | หมายถึง | ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง |
| ระดับ 1 | หมายถึง | ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย |

ฉบับที่ 2 แบบบันทึกผลการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านครู ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งประเมินโดย สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หลักเกณฑ์การกำหนดระดับคุณภาพของสถานศึกษาหรือเกณฑ์การประเมินที่ใช้ จะใช้ 3 เกณฑ์ตามระบบของ สมศ. คือ

| | | |
|---------|---------|-------------------------------|
| ระดับ 3 | หมายถึง | ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี |
| ระดับ 2 | หมายถึง | ผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ |

ระดับ 1 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง โดยผู้วิจัยได้ขอสำเนาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 กรอกในแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดหลักการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการและการประเมินคุณภาพการศึกษา

2. ศึกษาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม ใช้แนวทางการให้คะแนน (Scoring guide) ซึ่งสามารถที่จะแยกแยะระดับต่าง ๆ ในการดำเนินงาน โดยกำหนดเกณฑ์ประเมิน (Rubric) ใช้เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic rubric) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนงาน กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญที่ระดับ เป็นระดับ 2 และระดับ 3 ตามลำดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปปรึกษากับประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข สำหรับคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒินั้นต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาหรือการวัดผลการศึกษา

ในการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิกับข้อความหรือข้อความคำถามของแต่ละข้อในเครื่องมือ นั้น เป็นเกณฑ์ตัดสินใจว่าจะคงข้อความหรือคำถามนั้นไว้หรือตัดออก ข้อคำถามที่จะคงไว้ต้องมีดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.5 (ยูทงพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 123) จากการตรวจสอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า

พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.80 – 1

4. ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่านเสนอแนะร่วมกับประธาน และกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน

6. นำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

7. นำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม และพัฒนาแบบสอบถามแล้วจัดทำแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยาแจ้งผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยประสานงาน กับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เพื่อติดต่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 โรงเรียน
3. นำผลข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างตามลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาตรวจให้คะแนน และบันทึกข้อมูล ลงเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหาร งานวิชาการอยู่ในระดับใดจะวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาค่าเฉลี่ย ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ระดับใด โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 8-11) เป็นรายชื่อ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้

| | | |
|----------------------------|---------|--|
| ระดับค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00 | หมายถึง | ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานบริหาร งานวิชาการอยู่ในระดับมาก |
| ระดับค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 | หมายถึง | ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานบริหาร |

งานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานบริหาร
 งานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

2.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกแรกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานด้านครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ด้วยสถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ
 (Percentage) และแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
 การศึกษา (องค์กรมหาชน) 3 ระดับ ดังนี้

| | | |
|---------|---------|-------------|
| ระดับ 3 | หมายถึง | ดี |
| ระดับ 2 | หมายถึง | พอใช้ |
| ระดับ 1 | หมายถึง | ควรปรับปรุง |

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ ไค-สแควร์
 (Chi-Square) ในการทดสอบความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้วยโปรแกรม SPSS/PC+ และ
 กำหนดเกณฑ์การแปลค่า ดังนี้

ถ้าผลการทดสอบค่า $Sig > 0.05$ แสดงว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอก

แต่ถ้าผลการทดสอบค่า $Sig \leq 0.05$ แสดงว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้การวิเคราะห์ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ทั้งนี้
 ทดสอบสมมติฐาน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05